

Checklistan för Hållbart byggande för Älmhults kommun

Innehåll

Om checklistan.....	3
Åtta riktlinjer för hållbart byggande	4
Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 1.....	5
Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 2.....	7
Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 3.....	9
Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 4.....	11
Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 5.....	13
Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 6.....	15
Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 7.....	17
Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 8.....	19
Projektets utvärdering	21
Hur går vi tillväga?	22
Process för hållbart byggande	22
Projekt som initieras av kommunen	23
Exploateringsprojekt.....	23
Investeringsprojekt	25
Projekt som initieras av privat byggherre/fastighetsägare	26
Projekt med exploateringsavtal mellan kommun och byggherre/fastighetsägare.....	26
Bygg- och anläggningsprojekt	28
Överenskommelse om Hållbart byggande.....	29

Om checklistan

Riktlinjer för hållbart byggande består av själva riktlinjerna och denna checklista. Syftet med checklisten är att underlätta det praktiska arbetet med att tillämpa riktlinjerna.

Till varje riktlinje finns förslag på konkreta åtgärder, samt möjlighet att komma med egna förslag, som ska genomföras för att leva upp till kommunens hållbarhetsmål i bebyggd miljö.

Byggherrar (kommunala förvaltningar, bolag och privata aktörer) kan välja åtgärder ur checklisten eller komma med egna förslag på åtgärder utifrån kommunens riktlinjer för hållbart byggande.

Alla åtgärder i checklisten är inte tillämpbara på varje projekt. Därför är arbetet med att välja eller ta fram egna åtgärder flexibelt och utformas med utgångspunkt i det specifika projektets förutsättningar och ambitionsnivå.

Inom kommunen tillämpas det nationella konceptet BoTryggt 2030 som är en konkretisering av målen i Agenda2030 och förespråkar en brottsförebyggande och trygghetsskapande stadsplanering. Vi rekommenderar därför att BoTryggt 2030 beaktas vid tillämpningen av riktlinjerna för hållbart byggande.

Utvecklingen inom hållbarhetsområdet sker snabbt och checklisten ska ses som ett levande dokument som kan revideras vid behov.

Åtta riktlinjer för hållbart byggande

1. Vi utvecklar en hållbar byggelsestruktur genom rumsliga, integrerade och blandade stadskvarter
2. Vi bygger infrastruktur som skapar tillgänglighet, närhet och säkerhet
3. Vi underlättar hållbara resor och gynnar mobilitetsåtgärder och hållbara resvanor
4. Vi skapar mångfunktionella grönytor och mötesplatser i nära anslutning till där människor bor och vistas
5. Vi tar hänsyn till, förvaltar och utvecklar våra kulturvärden och formar goda gestaltade miljöer
6. Vi skapar trygga, tillgängliga och inkluderande boendemiljöer som bidrar till socialt sammanhang
7. Vi skapar hälsosamma och säkra miljöer
8. Vi har kretsloppstänkande vad gäller energi, vatten, produkter och materialflöden

1

Vi utvecklar en hållbar bebyggelsestruktur genom rumsliga, integrerade och blandade stadskvarter**Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 1**

- Långsiktigt perspektiv och vision genomsyras utifrån den sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarheten och utvecklas under åtminstone de närmsta 50 åren.
- Platsens förutsättningar och omgivning anpassas så att ny och befintlig bebyggelsemiljö länkas samman genom exempelvis bebyggelse, tydliga stråk och platsbildningar.
- Siktlinjer skapar samband mellan stadens delar (kvarters- och bebyggelsestruktur och/eller topografi) och ökar orienterbarheten i vår närmiljö.
- Allmän plats så som park, torg, stråk eller kvarter som byggs/utvecklas ska vara en målpunkt till omkringliggande områden.
- Fastigheten/kvarteret eller dess närområde har variation av hustyper (flervåningshus, rad- och kedjehus, fristående småhus).
- Funktionsrikedom (service, kultur, idrott) inom eller i närområdet har möjlighet till verksamhet under dag- och kvällstid.
- Gemensamma lokaler för umgänge (exempelvis föreningslokal, gym), bokaler (blandning av bostad och lokal) skapas.
- Yta för lek och utevistelse och denna prioriteras högre än parkeringsplatser.
- Byggnadsverket är ett positivt tillskott i stadsbilden och bildar en fungerande helhet med sin omgivande miljö genom till exempel skala, proportioner, form-, färg- och materialval.
- Ny, -till - och ombyggnader utformas med hänsyn till omgivande landskap och områdets kulturhistoriska kvaliteter.
- Trygghet för området genom att bygga entréer och balkonger mot gata eller torg eller den mest publika platsen om gata eller torg inte finns.
- Trygghetsanalys görs för projektet utifrån BoTryggt 2030.
- Allmänna platser färdigställs före eller samtidigt med bebyggelsen inom kvartersmark för att skapa rörelse och trygghet i området.
- Alla typer av byggnader har väl avvägda planlösningar utifrån funktionalitet och hållbarhet (exempelvis granskning med kvalitetssäkringsverktyg för bostaden, byggnaden och bostadsgården MAB - Manual för analys av bostadskvaliteter, CBA 2023 kan göras).
- Egen innovativ lösning

1

Vi utvecklar en hållbar bebyggelsestruktur genom rumsliga, integrerade och blandade stadskvarter

Anteckningar:

Blank area for notes, consisting of 15 horizontal grey bars.

2

Vi bygger infrastruktur som skapar tillgänglighet, närhet och säkerhet**Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 2**

- I projektet kopplas trafikslagen samman med tätortens övergripande huvudnät för gång- respektive cykeltrafik så att man kan gå och cykla från dörr till dörr och målpunkter.
- I projektet utformas nät för gång- och cykeltrafik så att det är enkelt, snabbt, säkert, tryggt och trevligt att gå (använda rullstol, rollator eller annat hjälpmedel) och cykla i och igenom området.
- Projektet skapar sammanhängande och gena kopplingar som uppstår till nytta för gångtrafikanter, cyklister genom/mellan kvarter och allmänna platser. Barns behov av rörelsefrihet ska tillgodoses.
- Projektet prioriterar hållbara färdssätt genom att styra utbud, placering, utformning, prissättning och tidsbegränsning av parkeringar för cyklar (inklusive elcyklar, lådcyklar och cykelkärror), elsparkcyklar och bilar.
- Gångstråken planeras så att det finns platsbildningar och målpunkter som leder fotgängare vidare. Dessa är tydliga i sin utformning (med god orienterbarhet), har en genomtänkt gestaltning och är tillgängliga.
- Projektet skapar promenadvänliga stråk som är variations- och upplevelserika (exempelvis genom korta kvarter, detaljer och belysta entréer på byggnaderna), tillgängliga för personer med barnvagn, rullstol och rollator, väl gestaltade med god belysning, materialval, sittplatser, planteringar samt är lätt att sköta.
- I projektet ska cykelmätning på befintliga cykelstråk i närområdet ligga som kunskapsunderlag för beslut om hur gång- och cykelstråk och allmän plats ska utformas.
- I projektet ligger analys av befintliga rörelsemönster till grund för planering av nybyggnation/ombyggnation av gator, cykelvägar och andra allmänna platser.
- Projektet förhåller sig till befintlig infrastruktur, kommunikationer och service för att uppnå ett effektivt resursutnyttjande.
- Projektet bidrar till att avledning av dagvatten sker med trög avrinning (exempelvis genom grönska) inom kvarteret/fastigheten innan det leds till det kommunala systemet.
- Projektet bidrar till att dagvatten infiltreras eller fördröjs, så att rening sker.
- I projektet skapas parkeringsytor vid överblickbara platser med bra social kontroll, belysning och skyltning. Laddstolpar på parkeringsplatserna ska finnas.
- Robust och snabb fiberinfrastruktur byggs ut inom området. Detta skapar bland annat förutsättningar för distansarbete och därmed minskat bilberoende.
- Projektet utreder möjligheter till samverkan mellan områdets aktörer om energilagring och energibalansering det vill säga flytta/nyttja energi (både överskottsenergi och fastighetsknuten överproduktion av förnybar energi) mellan fastigheter samt att lagra energi, till exempel i geoenergilagrar, ackumulatörer och batterier.
- Egen innovativ lösning

3**Vi underlättar hållbara resor och gynnar
mobilitetsåtgärder och hållbara resvanor****Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 3**

- Projektet planera för fysiska mobilitetsåtgärder, exempelvis samutnyttjade av p-platser, skapa plats inom kvartersmark för bilpool, väl utformade cykelparkeringar, begränsning av ytan för bilparkeringar (gäller ej parkering för rörelsehindrad).
- Projektet redovisar icke-fysiska mobilitetsåtgärder, exempelvis cykelpool – avtal mellan fastighetsägaren och cykelpoolsleverantören om leverans av tjänst, bilpool – avtal mellan fastighetsägaren och bilpoolsföretag om leverans av tjänst, leveransskåp för hemleveranser i fastigheten, informationslösningar för kollektivtrafikresor, rabatterade kollektivtrafikkort.
- Projektet skapar cykelpool för specialcyklar (el-packcykel, lådcykel, vikcykel, barncykel, cykelvagn för barn) och /eller delningstjänst för cykel.
- I projektet placeras cykelförråd och cykelverkstad med laddningsmöjlighet och pump nära gata och på gatunivå för att vara lättillgängliga (inte trappor eller för branta ramper, breda dörrar med automatisk dörröppnare).
- Projektet planerar för väderskyddad cykelparkering utomhus med ramlåsning. Cykelparkeringen ska vara lätt att använda och placeras nära entréer.
- Projektet skapar trygg färdväg till och från byggnaden till gångstråk, cykelstråk, bil- och cykelparkering och hållplats för kollektivtrafik.
- Projektet begränsar framkomligheten för bilister exempelvis genom smala gator, farthinder, gångfartsområden (gäller ej framkomligheten med bil för personer med rörelsehinder).
- Projektet planerar för bilfria kvarter (gäller ej parkering för rörelsehindrad). Alternativt att ge plats för cyklar och gemensamma fordon typ bilpool eller samutnyttjande av parkeringsplatser.
- Projektet redovisar avsteg från p-normen i kombination med olika mobilitetsåtgärder.
- Projektet planerar för ändamålsenliga och nära cykelparkeringar vid målpunkter.
- I projektet är bilparkeringarna placerade en bit bort från entrén/ byggnaden/ målpunkten (gäller ej parkering för rörelsehindrad).
- Projektet har ett krav på avgift på parkeringsplats (gäller ej parkering för rörelsehindrad) och den ska inte ingå i exempelvis hyran.
- Projektet planerar busshållplatser på väl valda platser med hög social kontroll, bra omgivningsbelysning för att signalera trygghet. Busskurer och vindskydd har bra belysning.
- På och vid skolor och förskolor är gång- och cykel högt prioriterat och framkomlighet för bil mer begränsat (gäller ej parkering för rörelsehindrad).
- Egen innovativ lösning

3

**Vi underlättar hållbara resor och gynnar
mobilitetsåtgärder och hållbara resvanor**

Anteckningar:

Blank area for notes, consisting of multiple horizontal lines.

4

Vi skapar mångfunktionella grönytor och mötesplatser i nära anslutning till där människor bor och vistas**Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 4**

- I projektet används verktyget ESTER för ekosystemtjänstanalys.
- I projektet tillämpas 3-30-300-principen som har tagits fram för att veta hur mycket växter en stad behöver (3 träd - alla ska kunna se minst tre träd från sin bostad, skola och arbetsplats; 30% - varje stadskvarter ska ha minst 30 procents krontäckningsgrad; 300 meter- alla invånare ska ha max 300 meter till ett grönområde).
- Projektet tar hänsyn till konceptet "The Power of 10" som innebär att det i området ska finnas minst tio olika funktioner/aktiviteter att göra.
- I projektet används medborgardialog där man tar hänsyn till olika intressegruppers behov samt låter invånarna tycka till och påverka utvecklingen av grönytor och mötesplatser. Projektet för lekplatser görs i dialog med barn.
- I projekt för förskolor och skolor finns naturmiljöer inom gården och en variation av lekmöjligheter (exempelvis kan naturmaterial användas så att barnens kreativitet kan få komma fram, skapa odlingsytor som kan användas i pedagogisk verksamhet). Skol- eller förskolegården uppnår de tre zonerna trygga, vidlyftiga och vilda zonen. Gården erbjuder både sol och skugga.
- Projekt för lekplatser har social kontroll genom insyn och sittgrupper och genomtänkt belysning.
- Projekt för lekplatser och vistelseytor ska hålla en hög kvalitet genom att de erbjuder skuggiga så väl som soliga platser, erbjuder estetiska värden och genom att de tar vara på de möjligheter som finns på platsen.
- Projektet skapar möjlighet till närrekreation, näridrott och lek. Grönytorna håller en hög kvalitet, variation och är anpassade till klimatförändringarna.
- Projektet bevarar viktiga träd (och vegetation) med tanke på stadsbilden och biologisk mångfald samt för att minska effekter från klimatförändringar. Om det är omöjligt att bevara vidta i stället kompensationsåtgärder (till exempel tar man ett stort träd, planterar man 9 nya).
- Projektet kompenserar grönytor som försvinner inom exploateringen (till exempel genom etablering av gröna och blommande tak, planteringar, dammar, sandbäddar, faunadepåer).
- I projektet är dagvatten ett trevligt inslag i omgivningen, genom lokalt omhändertagande, som till exempel en bäck, damm, konstverk eller vattenlek.
- I projektet väljs inhemska växter, växter som gynnar pollinatörer, placeras insektshotell, bikupor, fågelholkar.
- I projektet anläggs biotoper med höga naturvärden och lågt skötselbehov så som ängar skogsdungar eller våtmarker i lämpliga områden.
- I projektet genomsläppliga ytor till exempel parkeringsplatser med gräsarmering och mångfunktionella anläggningar för dagvattenhanteringen eftersträvas.
- Egen innovativ lösning.

5

Vi tar hänsyn till, förvaltar och utvecklar våra kulturvärden och formar goda gestaltade miljöer**Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 5**

- I projektet tas byggnadens/platsens kulturhistoriska, arkitektoniska, estetiska och konstnärliga värden tillvara och/eller utvecklas (exempelvis förstärkt rutnätsstaden).
- I projektet värnas den historiska kontinuiteten i byggnadsbeståndet och miljöer för att bevara samhällets årsringar.
- I projektet beaktas trädalléer i gaturum och på kvartersmark liksom markbeläggning och entréväningars utformning. Detta tillför en skala och detaljering som poängterar platsen.
- I projektet beaktas platsens bebyggelsestruktur och topografi som utgör utgångspunkt för kulturhistoriska stadsbyggnadskvaliteter.
- I projektet följer arkitektkompetens, vid aktuella fall även byggnadsantikvarisk, - konstnärlig och landskapsarkitektkompetens med under hela processen från idé till genomförande.
- Projektet integrerar konst i byggnaden och/eller i offentliga miljöer samt har procentinsättning på konst/konstnärlig gestaltning.
- Projektet säkerställer långsiktig kvalitet genom beständiga materialval, form, färg och detaljer både exteriört och interiört.
- I projektet ska hållbarhet och kvalitet inte underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden.
- Projektet bidrar till att bebyggelsemiljöer (både byggnad och plats) har mänsklig skala, är funktionella och gestaltade för ökad trivsel, tillgänglighet och orienterbarhet.
- Projektet bidrar till en identitetsstärkande gestaltning av offentliga miljöer genom väl avvägd belysning, möblering och variation av grönska som samspelar med platsen och dess omgivning.
- Projektet identifierar vad som är unikt för platsen/stadsdelen och förstärker dessa kvalitéer. Detta kan göras genom exempelvis sammanhållande arkitektur, uttryck och material.
- Genom medborgardialog involverar projektet personer som besitter lokal kännedom om platsen, dess identitet och karaktär.
- Projektet gör barn och ungdomar delaktiga i arkitektur och platsutveckling. Kan exempelvis inspireras av metoden Arkitekter i skolan (Arkitekter i skolan - PBL kunskapsbanken - Boverket), GLAP- processen: GLAP – Gestaltad livsmiljö genom arkitektur och pedagogik - Utveckling Skåne (skane.se).
- Projektet involverar barn och unga i utsmyckning av den offentliga miljön. (Konst på offentlig plats skapad av barn och unga - Brottsförebyggande rådet, bra.se)
- Egen innovativ lösning

6

Vi skapar trygga, tillgängliga och inkluderande boendemiljöer som bidrar till socialt sammanhang**Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 6**

- Trygghetsanalys görs för projektet utifrån BoTryggt2030.
- Projektet skapar förutsättningar för social kontroll genom att platser planeras öppet, med fria siktlinjer och naturlig uppsikt. Trygghetsaspekten från ett barnperspektiv beaktas, till exempel genom god överblickbarhet och siktlinjer i barns ögonhöjd.
- Projektet skapa trygga, inbjudande och variationsrika mötesplatser med flera funktioner som attraherar människor i olika åldrar, funktionsförmågor, kön, intressen och bakgrund och som gör att människor vill uppehålla sig på platsen (exempelvis uppvärmda möbler med el/solceller eller vatten, bra belysning). Platserna ska uppmuntra både till aktiva och passiva aktiviteter.
- Projektet bidrar till att skapa blandad utbud av bostäder (som motsvarar efterfrågan och behov) med hänsyn till boendeform, upplåtelseform, bostadsstorlek, och prisnivå inom kvarteren/fastigheten eller närområdet.
- Projektet bidrar till att skapa alternativa boende- och upplåtelseformer som exempelvis hyrköp, compact living, sällbo (SällBo – ett boende där generationer och kulturer möts | SKR) eller är anpassat till alternativa sätt att bo så som delad bostad/boendekollektiv, bogemenskaper och kollektivhus.
- I projektet används metoder och dialogverktyg som bidrar till ökad inkludering och ökat demokratisk deltagande.
- Den gestaltade livsmiljön ska präglas av väl genomtänkt arkitektur, form och design på ett sätt som bidrar till gemenskap i samhället.
- I projektet gestaltas miljöer och byggnader för att vara tillgängliga för alla (personer i alla åldrar och med olika funktionsförmågor). Enkelt att förstå och röra sig inom- och utomhus oaktat av rörelse- och orienteringsförmåga.
- Projektet skapar variation av hierarkier (privata, halvprivata (innegård) och offentliga miljöer.
- Projektet har genomtänkta lösningar för sophantering och källsortering så att det inte blir ett problem som signalerar otrygghet.
- Planera för tydliga bil-, gång- och cykelstråk i området som är tydligt skyltade och som enkelt kan snöröjas och halkbekämpas.
- Projektet har en genomtänkt belysning som skapar trygghet och trivsel.
- Projektet bidrar till ökad orienterbarhet i området med exempelvis tydliga platsbildningar, siktlinjer, skyltning.
- I projektet ska säkerhet, trygghet och tillgänglighet genomsyra utformningen av trafikmiljön vid skolor och förskolor. Detta för att skapa en trivsamt, säker och hälsosamt miljö vid skolor och förskolor.
- Egen innovativ lösning

7

Vi skapar hälsosamma och säkra miljöer

Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 7

- Bebyggelsen placeras och utformas med hänsyn till buller, vindförhållande, skuggning/solstrålning, värmeböljor och skyfall för att skapa bra inomhus- och utomhusmiljöer.
- Projektet skapar sammanhängande och välutvecklade gång- och cykelkopplingar till huvudnätet för att främja rörelse och människors hälsa.
- Projektet utformar säkra, trygga och inbjudande färdvägsmiljöer som främjar aktiv mobilitet som gång och cykling.
- Projektet skapar gröna miljöer (så som parker, grönområden, platser för lek, motion och annan utevistelse) som ger möjlighet till fysisk aktivitet och återhämtning.
- Projektet använder verktyget GYF (grönytefaktor) för att säkerställa att gröna kvaliteter uppnås vid byggande.
- Projektet skapar gröna tak, gröna väggar eller takterrasser.
- I projektet görs solljus- och skuggstudie för både inne- och utemiljö.
- Projektet analyserar vilka platser som riskerar att bli överhettade vid värmeböljor (temperaturmätningar) och skapar platser för skugga och svalka vid värmeböljor.
- Projektet skapar mångfunktionella översvämningsytor som kan fungera som till exempel plats för spontanidrott och picknic.
- Projektet genomför brukarundersökning med jämna mellanrum för komfort (till exempel värme, kyla, drag, luft).
- Projektet använder inte material med miljö- och hälsofarliga kemikalier (Kemikalieinspektionens PRIO-guide)
- Projektet planerar för säkra övergångar/passager där det krävs för säkerheten, inte där det skapar en falsk trygghet.
- Projektet skapar centrala stråk och mötesplatser med många funktioner för att skapa ett bra flöde av människor och ökad social kontroll.
- I projektet ska allmänna platser (lekplatser, mötesplatser, parker), kvarteren och byggnaderna vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga.
- Egen innovativ lösning

8

Vi har kretsloppstänkande vad gäller energi, vatten, produkter och materialflöden**Exempel på åtgärder i projekt för att leva upp till riktlinje 8**

- I projektet har verktyget livscykelanalys (LCA-analys) används för byggnadsverket.
- I byggprojektet har ett miljöcertifieringssystem som BREEAM, Miljöbyggnad, GreenBuilding, LEED, Svanen eller Passivhus använts.
- I första hand bevaras byggnadsverket, i andra hand återanvänds det och om det inte möjligt återbrukas byggnadsmaterialet.
- I projektet väljs byggvaror med hög kvalitet och lång livslängd. Bedömningssystem för byggvaror som till exempel Byggvarubedömningen, SundaHus, Basta kan användas.
- I projektet används klottersäkra material.
- Byggnaden når passivhusstandard eller bättre.
- Byggnaderna är självförsörjande på förnybar el.
- I projektet används innovativa lösningar för lagring av energi.
- I projektet används innovativa lösningar för att minska energiförluster, exempelvis användning av låggradig värme.
- I projektet används återbruk av gråvatten (dusch- och tvättställsvatten) för toalettspolning.
- I projektet har förbrukningsstatistiken för vatten och el visualiseras så att det kan användas som pedagogiskt medel för att uppmuntra till minskad förbrukning.
- I projektet har bostadsområdet/ kvarteret en gemensam lokal/ verkstad/ förråd för delning av olika prylar exempelvis gräsklippare, verktyg, grill och andra prylar som används sällan.
- I projektet implementeras åtgärder för att minska hushållsavfallet. Det kan exempelvis göras genom kampanjer för att minska matsvinnet, upplysningar om återanvändning, återbruk och cirkulär ekonomi eller vägning av avfallet.
- I projektet används lösningar som återbrukar dagvatten. Exempelvis samla dagvattnet för bevattning av grönytor, regnbäddar eller kassetter under körytan på parkeringsplatserna.
- Egen innovativ lösning

Projektets utvärdering

I varje projekt som riktlinjerna tillämpas utvärderas samtidigt ambitionsnivån på projektets grad av hållbarhet utifrån riktlinjerna.

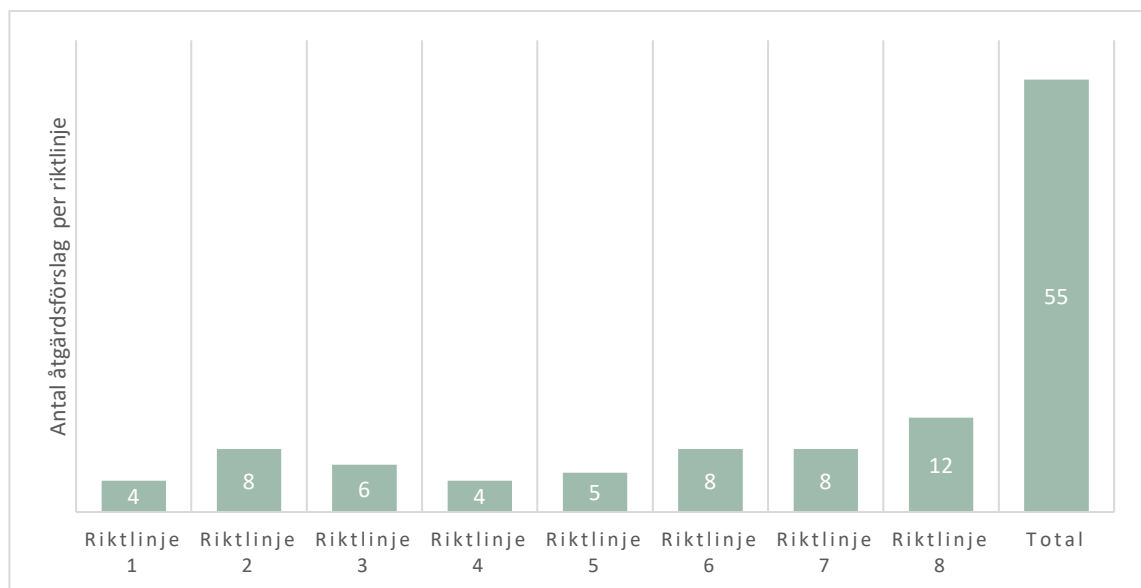
Vilken nivå som uppnås är beroende av hur många hållbarhetsåtgärder som genomförs inom ramen för det aktuella projektet. Grundkravet för att nå minst nivån "Bra" är att alla riktlinjer som bedöms tillämpbara i ett projekt ska ha minst en åtgärd med från checklistan.

Ambitionsnivån för hållbarhet kan uppnå nivåer: *Bra, Mycket bra, Utmärkt*.

- För att uppnå nivån "Bra" krävs att totalt minst 20 åtgärder genomförs för tillämpbara riktlinjer.
- För att uppnå en "Mycket bra" nivå krävs att totalt minst 35 åtgärder genomförs för tillämpbara riktlinjer.
- För att uppnå en "Utmärkt" nivå krävs att totalt minst 50 åtgärder genomförs för tillämpbara riktlinjer.

Så här räknar du ut vilken ambitionsnivå för hållbarhet projektet uppnår

1. Välj ut vilka riktlinjer som är tillämpbara för projektet
2. Välj ut åtgärder som ska genomföras eller ange ägna förslag på åtgärder
3. Räkna ihop antalet åtgärder.

Exempel på beräkning och redovisning av ambitionsnivå för hållbarhet

Hur går vi tillväga?

Beroende på typ av projekt kan processgången för att tillämpa riktlinjer för hållbart byggande variera. Huvudprojekttyperna är projekt initierade av kommunen och projekt initierade av privat byggherre/fastighetsägare.

Vid exploateringsprojekt och projekt med exploateringsavtal specificeras processen även för allmän platsmark och kvartersmark.

Nedan presenteras projekttyper som riktlinjer för hållbart byggande tillämpas:

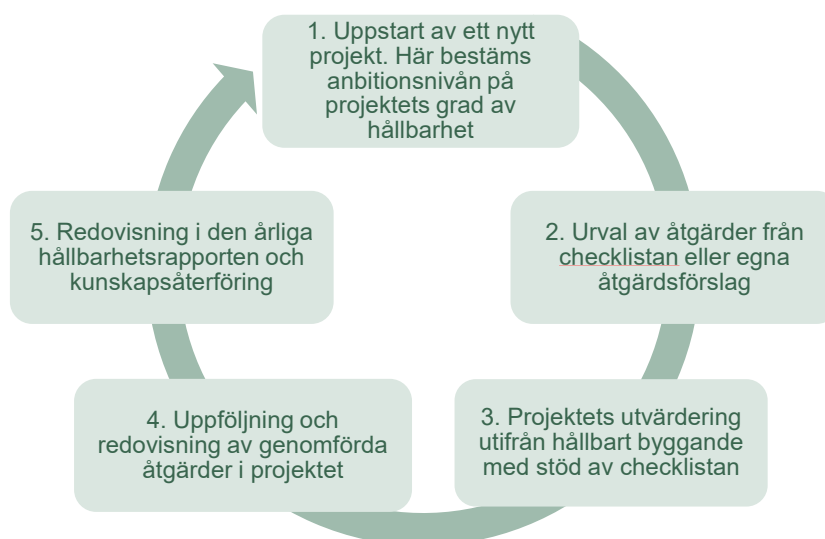
Projekt som initieras av kommunen

- Investeringsprojekt
- Exploateringsprojekt
 - Allmän platsmark
 - Kvartersmark

Projekt som initieras av privat byggherre/fastighetsägare

- Bygg- och anläggningsprojekt
- Projekt med exploateringsavtal mellan kommun och byggherre/fastighetsägare
 - Allmän platsmark
 - Kvartersmark

Process för hållbart byggande

Processbeskrivningen av hur riktlinjer för hållbart byggande ska tillämpas i projektet från planering till genomförande och uppföljning.

Projekt som initieras av kommunen

Exploateringsprojekt

Alla exploateringsprojekt omfattas av riktlinjerna för hållbart byggande och ska följa denna checklista. När Kommunfullmäktige beslutar om exploateringsprojekt, beslutas samtidigt ambitionsnivån på projektets grad av hållbarhet utifrån riktlinjerna för såväl allmän platsmark som kvartersmark.

Allmän platsmark

Ambitionsnivån på projektets grad av hållbarhet speglas i gestaltningsprogrammet eller gestaltningsprinciperna för allmänna platser.

1. Vid projektstart informerar projektledaren om beslutad ambitionsnivå gällande hållbarheten och tillser att den följs.
2. Projektledaren föreslår ett urval av åtgärder enligt checklistan. Detta urval ska spegla beslutad ambitionsnivå samt ska följa gestaltningsprogrammet eller gestaltningsprinciperna.
3. Kommunledningsförvaltningen utvärderar om de föreslagna åtgärderna är tillräckliga utifrån beslutad ambitionsnivå och i samråd med projektledaren fastställs dessa. Dessa är styrande parameter i projektet.
4. Projektledaren ansvarar för uppföljning och redovisning av genomförda åtgärder i projektet.
5. I samband med ett avslutat projekt redovisar projektledaren de genomförda åtgärderna till kommunledningsförvaltningen som för in den i den årliga hållbarhetsrapporten och i barnbokslutet.

Kvartersmark (markanvisningar)

Ambitionsnivån på projektets grad av hållbarhet presenteras i detaljplanens genomförandebeskrivning och speglas i

bedömningskriterierna för markanvisningar (markanvisningstävling, samverkansförfarande och direkt anvisning).

1. Vid projektstart informerar projektledaren om beslutad ambitionsnivå gällande hållbarheten och tillser att den följs.
2. Projektledaren föreslår kriterierna för markanvisningen som ska spegla beslutad ambitionsnivå.
3. Kommunledningsförvaltningen (vid markanvisningstävling kommunstyrelsen) utvärderar om de föreslagna kriterierna är tillräckliga utifrån beslutad ambitionsnivå och i samråd med projektledaren fastställs dessa. Dessa är styrande parametrar i bedömningen av förslagen.
 - 3.1. Byggherren/fastighetsägaren som deltar i markanvisningar tar fram ett urval av åtgärder enligt checklistan eller presenterar egna uppsatta åtgärder. Detta urval ska spegla beslutad ambitionsnivå och ligga till grund för hållbarhetsbedömningar vid urval av vinnande förslag.
 - 3.2. Vid tecknandet av markanvisningsavtal anges vilka åtgärder som parterna kommit överens om ska genomföras.
4. Byggherren/fastighetsägaren som kommunen tecknar ett markanvisningsavtal och marköverlåtelseavtal med ansvarar för uppföljning och redovisning av genomförda åtgärder i projektet.
5. I samband med ett avslutat projekt redovisar byggherren/fastighetsägaren de genomförda åtgärderna till kommunledningsförvaltningen som för in den i den årliga hållbarhetsrapporten och i barnbokslutet.

Torg i Västra Bökhult etapp 1

Promenadstig från torget till naturmark i Västra Bökhult

Torg i Västra Bökhult etapp 2

Torg i Västra Bökhult etapp 2

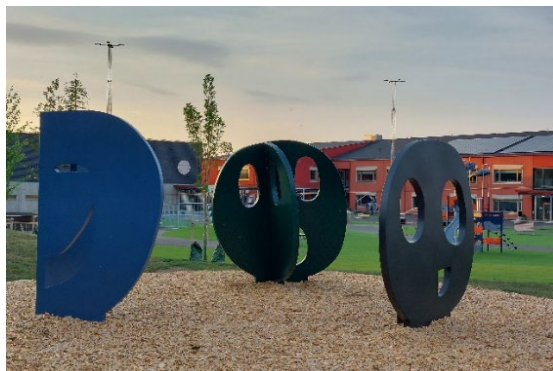

Bostadsbebyggelse runt torget i Västra Bökhult etapp 1

Investeringsprojekt

Alla investeringsprojekt så som infrastruktur, allmän plats, byggnad/anläggning och fastighet omfattas av riktlinjerna för hållbart byggande och ska följa denna checklista. Vid strategiska investeringsprojekt beslutar kommunfullmäktige samtidigt ambitionsnivån på projektets grad av hållbarhet utifrån riktlinjerna.

1. Vid projektstart informerar projektledaren om beslutad ambitionsnivå gällande hållbarheten och tillser att den följs.
2. Projektledaren föreslår ett urval av åtgärder enligt checklistan. Detta urval ska spegla beslutad ambitionsnivå.
3. Kommunledningsförvaltningen utvärderar om de föreslagna åtgärderna är tillräckliga utifrån beslutad ambitionsnivå och i samråd med projektledaren fastställs dessa. Dessa är styrande parameter i projektet.
4. Projektledaren ansvarar för uppföljning och redovisning av genomförda åtgärder i projektet.
5. I samband med ett avslutat projekt redovisar projektledaren de genomförda åtgärderna till kommunledningsförvaltningen som för in dem i den årliga hållbarhetsrapporten och i barnbokslutet.

Konst av Daniel Götesson i Paradisskolan

Bländas Backe, ätbar park i Älmhults centrum

Internationella skolan

Projekt som initieras av privat byggherre/fastighetsägare

Projekt med exploateringsavtal mellan kommun och byggherre/fastighetsägare

I samband med framtagandet av detaljplanen förs en dialog med byggherren/fastighetsägaren kring vilken ambitionsnivå för hållbarhet utifrån riktlinjerna för hållbart byggande för såväl allmän platsmark som kvartersmark som ska gälla för projektet. Ambitionsnivån och eventuellt vilka åtgärder enligt checklistan som parterna kommit överens om anges sedan i exploateringsavtalet. Exploateringsavtalet fastställs av kommunfullmäktige i samband med antagande av detaljplan med tillhörande gestaltungsprogram eller gestaltungsprinciper.

Allmän platsmark

Ambitionsnivån på projektets grad av hållbarhet speglas i gestaltungsprogrammet eller gestaltungsprinciperna för allmänna platser.

1. Vid projektstart informerar projektledaren om beslutad ambitionsnivå gällande hållbarheten och tillser att den följs.
2. Projektledaren föreslår ett urval av åtgärder enligt checklistan (om åtgärderna inte redan angett i exploateringsavtalet). Detta urval ska spegla beslutad ambitionsnivå samt ska följa gestaltungsprogrammet eller gestaltungsprinciperna.
3. Kommunledningsförvaltningen utvärderar om de föreslagna åtgärderna är tillräckliga utifrån beslutad ambitionsnivå och i samråd med projektledaren fastställs dessa. Dessa är styrande parameter i projektet.
4. Projektledaren ansvarar för uppföljning och redovisning av genomförda åtgärder i projektet.

5. I samband med ett avslutat projekt redovisar projektledaren de genomförda åtgärderna till kommunledningsförvaltningen som för in den i den årliga hållbarhetsrapporten och i barnboks slutet.

Kvartersmark (markanvisningar)

Ambitionsnivån på projektets grad av hållbarhet presenteras i detaljplanens genomförandebeskrivning.

1. Byggherren/fastighetsägaren tillser att beslutad ambitionsnivå gällande hållbarheten följs.
2. Byggherren/fastighetsägaren föreslår ett urval av åtgärder enligt checklistan (om åtgärderna inte redan angett i exploateringsavtalet). Detta urval ska spegla beslutad ambitionsnivå.
3. Byggherren/fastighetsägaren fastställer kriterierna i samråd med kommunledningsförvaltningen.
4. Byggherren/fastighetsägaren ansvarar för uppföljning och redovisning av genomförda åtgärder i projektet.
5. I samband med ett avslutat projekt redovisar byggherren/fastighetsägaren de genomförda åtgärderna till kommunledningsförvaltningen som för in den i den årliga hållbarhetsrapporten och i barnboks slutet.

Bäckgatan med kontorsbyggnader för "Ikea of Sweden" till höger i bilden.

Bostadsområdet Maskrosen i Älmhult

Bygg- och anläggningsprojekt

Byggherren/fastighetsägaren erbjuds möjligheten att teckna en överenskommelse om att följa riktlinjerna för hållbart byggande.

Byggherren/fastighetsägaren beslutar samtidigt ambitionsnivån på projektets grad av hållbarhet utifrån riktlinjerna i samråd med kommunledningsförvaltningen.

1. Byggherren/fastighetsägaren tillser att beslutad ambitionsnivå gällande hållbarheten följs.
2. Byggherren/fastighetsägaren föreslår ett urval av åtgärder enligt checklistan. Detta urval ska spegla beslutad ambitionsnivå.

3. Byggherren/fastighetsägaren fastställer kriterierna i samråd med kommunledningsförvaltningen.
4. Byggherren/fastighetsägaren ansvarar för uppföljning och redovisning av genomförda åtgärder i projektet.
5. I samband med ett avslutat projekt redovisar byggherren/fastighetsägaren de genomförda åtgärderna till kommunledningsförvaltningen som för in den i den årliga hållbarhetsrapporten och i barnbokslutet.

En ny kontorsbyggnad för "Ikea of Sweden"

Ombyggnation av bostadsbyggnad på kv, Lejonet

Nybyggnation av hyreshus på Oasen 1, Paradisområdet

Överenskommelse om Hållbart byggande

Projekt:

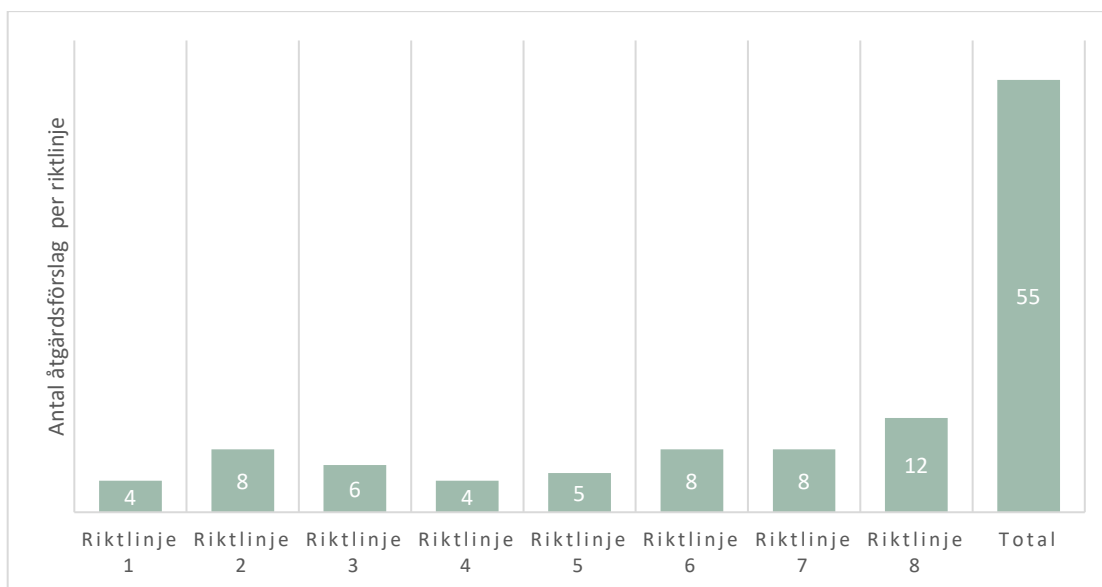
Aktör:

Projektets Hållbarhet:

Projekttyp:

Datum:

Underskrift:

Valda åtgärder för att leva upp till riktlinje för hållbart byggande

